

FRONTOVÝ DENÍK

VLADIMÍR KALCOVSKÝ

nejprve přijmi můj srdečný pozdrav a
hody a úspěchu v práci.
Bohoušku,
moc Ti děkuji za pomoc a spolu
". Konečně mám pohromadě sedm
5 dorazili do Prahy. Litá mi s
e být rtn. Ilky Porubaníka, m
na Popoviče / 1900. Popovič by
Jeho velitel svob. Jan Ha
yl v... zkušenějším veli
tovič, nebo i čet. Vlastík Miš
aké nemohu si upamětovat, co
osil... znám tak
Osádky Porubaníka a Havliče
Děkuji.

ále ti srdečně děkuji za fotku
it, nebo ji dát ofotit a vrátit
áš li nějaké frontové fotky, k
í k ofocení. Po ofocení je v p
. Pomohli mi s fotkami : plk.
leba, Karel Šerák, Alexandr Jo
ke, Vladislav Doležel a další
ména chlapců - spolubojovníků
i se psaní „ Frontového deníku
, budou uveřejněny s poděkováním.

idíš, Bohoušku, že to není je
. A finanční efekt, sotva stač
sem přepisoval i desetkrát/, a
í „ dobří“ amatéři nevědi jak
otek a musíš je zaplatit. A c
. To už ani nepočítám. A nejs
e po... te... neodepiš
piše že je zneplazněný.
eště jednou dík za pomoc a sp

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

EDICE PAMĚTÍ
ČESKOSLOVENSKÉ
OBCE LEGIONÁŘSKÉ

FRONTOVÝ DENÍK

VLADIMÍR KALCOVSKÝ

FRONTOVÝ DENÍK

VLADIMÍR KALCOVSKÝ

Copyright © Vladimír Kalcovský, Jan Valíček, 2025

Photos © archivy J. Albrechta, J. Bednářové, M. Čonkové, J. Duchoně, A. Foglové, V. Hermana, V. Kalcovského, M. Klementoviče, L. Košátka, M. Košťála, Z. Kučerové, R. Malohlavy, V. Michajloviče, Z. Michaličky, L. Nowakové, H. Pokorné, H. Polcarové, M. Porazíkové, M. Prokopa, L. Pydlichové Kubové, V. Richtra, A. Strnadové, J. Sochory, D. Stryjové, J. Suchého, J. Šuláka, R. Tesaříka ml., N. Tučkové, M. Vackové, F. Veseláka, archiv obce Štěpánkovice, archiv OÚ Čavisov, CAMO, sbírka ČsOL, sbírka J. Valíčka, VÚA-VHA Praha, volynaci.cz, wikipedia.org.

Cover art © Lukáš Tuma, 2025

Czech Edition © Československá obec legionářská, 2025

ISBN 978-80-278-1578-4 (pdf)

MOTTO:

*O jedno prosím: vy, kteří přežijete tuto dobu,
nezapomeňte. Nezapomeňte dobrých ani zlých.
Sbírejte trpělivě svědectví o těch, kteří padli
pro sebe i pro vás.*

Julius Fučík

Reportáž psaná na oprátce.

Kapitola pátá. Postavy a figurky I.

Moták 76.

OBSAH

Úvodní slovo řídícího tajemníka ČsOL —	13
Předmluva Milana Kopeckého —	15
Předmluva autora Vladimíra Kalcovského —	17
Předmluva Jana Valíčka —	19
Frontový deník —	22
 Karpatsko-dukelská operace: První díl frontového deníku —	25
Česká menšina na ukrajinské Volyni —	27
Josef Holátko —	31
Nástup volyňských Čechů do Svobodovy armády —	35
První krok do vojenského života —	37
Vznik 1. československého armádního sboru v SSSR —	42
Oddíl samohybných děl —	44
Intenzivní výcvik —	46
První povýšení příslušníků oddílu samohybných děl —	52
Fasování výstroje pro oddíl samohybných děl —	55
Vojenská přísaha —	56
Obyčejných 24 hodin v zemljankách —	57
Ženy v 1. čs. samostatné tankové brigádě v SSSR —	60
Osvětová práce v oddíle samohybných děl —	63
„Menáž“ a osobní hygiena —	64
Karpaty krásné, ale také hrozné —	66
Ukrajinský umělecký soubor mezi československými vojáky —	67
Zdolání vodního toku —	69
Ostrá střelba —	71
Inspekce —	75
Přesun blíže k frontě —	80

1. čs. samostatná tanková brigáda v SSSR — 82
Tyškoviče — 83
Seznam příslušníků 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové brigády
1. čs. armádního sboru v SSSR (2.-3. září 1944, Tyškoviče u Přemyslu) — 85
Přemysl — 90
Vzbouření 3. tankového praporu — 91
Koupání v řece Sánu — 93
Konečně přesun na první linii fronty — 94
Vpřed na první linii — 95
Přesun na opravdovou přední linii fronty — 96
Útok 3. tankového praporu na Duklu — 98
Přesun do města Dukly — 99
Dukla — 101
Hyrowa hora — 102
Přesun štábu 3. tankového praporu na Hyrowu horu — 107
Osvobození obce Hyrowa — 110
A zase do toho, chlapi! — 112
Hranice v dohledu — 114
Návrat k 3. tankovému praporu — 117
Koupel — 119
Přesuny z místa na nové místo — 120
Bojová družba — 121
Osvětová práce — 122
Seznam padlých příslušníků 3. tankového praporu 1. čs. samostatné
tankové brigády v SSSR v karpatsko-dukelské operaci — 126
Rekapitulace karpatsko-dukelské operace — 126
Ivan Skála – DUKLA — 128

Ostravská operace: Druhý díl frontového deníku — 131

Předmluva k ostravské operaci — 132
Jašílka — 136
Hora Obšár – kóta 532 — 142
Doplnění obrany hory Obšár — 143
Kdo na vojně odnese průšvih? — 146
Týlové zásobování — 148

Frontové Vánoce a silvestr roku 1944 — 149
Velitelský sbor 3. tankového praporu — 152
Výcvik nováčků a osvětová práce — 153
Štáb 3. tankového praporu — 155
Přípravy na jaseľskou operaci — 156
Stav 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR
1. čs. armádního sboru v SSSR, Jašliska dne 5. ledna 1945 — 157
Velké Bukovce — 163
Kobylany — 164
Krosno — 166
Stav 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR — 167
Přesun blíže k frontě — 168
Białka Tatrzańska — 175
Průšvihy četaře Bohuslava Ježe — 176
Dále na západ — 178
Nemáte co dělat, tak děláte blbosti — 179
Osvětová práce — 181
Přesun na přední linii — 182
Stav 3. praporu 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR 23. března 1945 — 185
Žory, Rogozna a Świerklany — 186
Wodzisław — 194
Podporučík Václav Šára — 196
Marusza — 201
Blížíme se k československým hranicím — 204
Bełsznica u Rogówa — 205
Syrynia — 206
Předmostí Tworków — 207
Pogrzebień — 210
Germanizace polského Slezska — 211
Přípravy k útoku na československé státní hranice — 213
Útok na československé státní hranice — 215
Konečně doma v Československu — 217
Les severně od Bolatic — 218
Bolatice — 221
Vzpomínky na rotného Vladimíra Fořta — 223

Kravaře u Opavy — 229
Štítina — 231
Ivan Kubinec — 233
Albertovec — 235
Stav 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR před
posledním útokem na Moravskou Ostravu 26. dubna 1945 — 237
Osvobození Ostravy — 243
Klimkovice — 249
Konečně Ostrava — 253
Moravská Ostrava — 256
Činnost štábu 3. tankového praporu — 263
Seznam padlých příslušníků 3. tankového praporu v ostravské operaci — 269

Konsolidace pohraničí: Třetí díl frontového deníku — 273

Předmluva k osvobození a konsolidaci pohraničí — 274
Směr Olomouc — 277
Směr Praha — 283
Za lásku – lásku — 291
Praha — 291
Dolní Měcholupy — 296
Přesun do Ostravy — 303
Seznam příslušníků 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové
brigády v SSSR 1. čs. armádního sboru v SSSR, kteří byli k 1.
červnu 1945 za bojové zásluhy jmenováni ministrem národní obrany
Československé republiky podporučíky Československé armád. — 305
Svinov u Ostravy — 307
Bruntál — 310
Poslední přestřelka na Pradědu — 316
Naše pomoc ostravskému obyvatelstvu — 319
Počešťování Bruntálska — 321
Já na vojnu nepojedu, já na vojnu nepůjdu — 324
Bruntálské dozvuky milostných odysejí — 327
Život vojenský, život veselý — 331
Na návštěvě u Pisarských — 334
Vzpomínky na vojenský život ve druhé světové válce i krátce po jejím skončení — 338

Připojení Zakarpatské Ukrajiny k SSSR — 341
Lžíce a pořádné světlo nad zlato — 341
Tankisté — 342
Desátník Vladimír Ilčuk — 343
Syrynia — 345
Pogrzebień — 345
Trofejčik — 346
Kravaře — 347
Nepovedená velká návštěva — 348
Sladovnický ječmen — 348
Nezištná pomoc — 349
Psací stroj — 351
Těžká služba ordonance — 352
Vzájemný poměr mezi důstojníky frontovými a kádrovými — 353
Dovolená na senoseč — 356
Smutný návrat — 356
To jsou naši a jsou hodní — 357
Také velký vlastenec — 358
Bělský les u Ostravy — 359
A bude tuhá vojna — 362
Jedeme hledat nové domovy v Československu — 363
Slavnosti, oslavy a defilé — 366
Velitelé 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR
1. čs. armádního sboru v SSSR (vojenské hodnosti k 9. květnu 1945) — 368
Velitelé tankových čet a pomocných jednotek 3. tankového praporu — 380
Štáb 3. tankového praporu — 386
Opravárenská četa — 394
Zbrojářská četa — 398
Četa spojařů — 399
Naši zdravotníci — 403
Hospodářská četa — 405
Osvětový důstojník 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR Čeněk Hruška — 409
Vzpomínky na generála Richarda Tesaříka, Hrdinu Sovětského svazu — 415
Seznam příslušníků 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové
brigády v SSSR (vojenské hodnosti k 8. květnu 1945) — 422

Rozjímání o hrdinství, odvaze, mužnosti, obětavosti
a také zbabělosti ve válce — 431
Vzpomínky na druhou světovou válku — 439
Seznam sovětských státních občanů české a slovenské národnosti, příslušníků
3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR — 443
Záznam o bojích 3. tankového praporu — 447
Doslov — 449
Poděkování autora — 451
O autorovi *Frontového deníku* Vladimíru Kalcovském — 452

Přílohy — 465

Příloha č. 1 – Zranění Richarda Tesaříka (*Jan Valíček*) — 466
Příloha č. 2 – Osud Jaroslava Hnídky (*Jan Valíček*) — 476
Příloha č. 3 – Smrt Václava Umlaufa (*Jan Valíček*) — 480
Příloha č. 4 – Medailonky statečných (*Jan Valíček*) — 482
Poděkování Jana Valíčka — 517
Použité informační prameny — 520

ÚVODNÍ SLOVO ŘÍDÍCÍHO TAJEMNÍKA ČSOL

Vážení čtenáři,

rok 2025 je rokem oslav 80. výročí konce druhé světové války, které s velmi bohatým programem proběhnou na mnoha místech naší země, obzvláště potom, co půlkulaté 75. výročí osvobození zhatila pandemie nemoci COVID-19. Do akcí se zapojí ve velkém rozsahu také členové Československé obce legionářské, která se ale výročí rozhodla připomenout i novým svazkem své Edice paměti ČsOL.

Po vzpomínkách Miloše Bittona Kratochvíla, který se účastnil bojů v severní Africe a poté jako stíhač britského Královského letectva, jde o druhé vzpomínky z posledního celosvětového válečného konfliktu, ale první od našeho vojáka z východní fronty.

Pro mě jsou o to cennější, že se jedná o vzpomínky kancelářského rotmistra 3. tankového praporu, a kdo mě zná, jistě dobře ví, že k tankům mám velmi blízko. Od roku 2000 jsem se podílel na výstavbě Aktivní zálohy Armády České republiky, v níž jsem se stal velitelem tankové roty a v současné době jsem zařazen na pozici zástupce velitele 73. tankového praporu „Hanáckého“, pod který naše rota spadá. Podílím se také na organizování různých vojensko-historických ukázek, jako je například Den pozemního vojska BAHNA, přičemž vždy se snažím odkaz našich druhoválečných veteránů připomínat.

Více než 20 let jsem také členem ČsOL, což mi dalo možnost se s válečnými veterány osobně setkávat a čerpat z jejich hlubokých životních zkušeností. Řadu těch, na které Vladimír Kalcovský ve své knize vzpomíná, jsem osobně znal a díky knize si je tak připomenul. Jistě by byli rádi, že se na ně dnes nezapomíná.

Chtěl bych na tomto místě také poděkovat Janu Valíčkovi, který se rozsáhlého rukopisu ujal a upravil ho do podoby, kterou držíte v ruce. Během své práce kontaktoval mnoho rodin válečných veteránů, díky čemuž text mohl doplnit

desítkami fotografií a životních osudů méně známých příslušníků naší jednotky na východě.

Doufám, že se vám *Frontový deník* bude líbit a přispěje tak k šíření odkazu našich hrdinů bojujících za svobodu naší země.

mjr. v zál. Ing. Milan Mojžíš
řídící tajemník ČsOL
zástupce velitele 73. tankového praporu (AZ)

PŘEDMLUVA MILANA KOPECKÉHO

Byl jsem velmi potěšen, když mne Jan Valíček požádal, abych mu pomohl s přípravou a doplněním válečných vzpomínek poručíka v. v. Vladimíra Kalcovského, bývalého kancelářského rotmistra 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR. Osoba pana Kalcovského mi nebyla nijak neznámá, byť jsem bohužel neměl tu čest, abych se s ním osobně setkal. Jeho mnohaleté úsilí o zachycení válečné cesty 3. tankového praporu totiž zanechalo jasnou stopu.

Když jsem se na konci 90. let 20. století začal intenzivně zajímat o bojovou činnost čs. tankistů na východní frontě, mohl jsem díky veteránovi tankové brigády a tehdejšímu tajemníkovi ČsOL plk. v. v. Vladimíru Paličkovi navázat kontakty s řadou bývalých tankistů, většinou volyňských Čechů, kteří patřili i do řad osádek 3. tankového praporu. Na setkáních historické skupiny 1. čs. tankové brigády ve Stráži pod Ralskem a v Ostravě, ale i na jiných místech, jsem tak poznal bratry Evžena a Josefa Carbochovy, Valeriána Klabana, Mikuláše Končického, Bedřicha Opočenského, Jána Pavúka, Antonína Peterku, Antonína Popoviče, Jaroslava Sochoru, Karla Šeráka, Teofila Vegrichta a mnohé další. Jejich vyprávěním popisy událostí, zachycené ve válečných denících, uložených tehdy už více než půlstoletí v archivu v pražské Invalidovně, získaly mnohem plastičtější formu a přibýly k nim i konkrétní mužské tváře s jejich prožitky, úvahami a mnohdy i emocemi.

Díky jejich vyprávění mohla postupně vznikat moje kniha o 1. čs. tankové brigádě v podobě, kdy se snad poměrně úspěšně dařilo kombinovat mnohdy strohé archivní dokumenty s osobními vzpomínkami. Ukázalo se však, že některé dobové písemnosti, zejména seznamy tankových osádek či soupisy padlých z doby bojů na Dukle, se v archivech dohledávají špatně, jsou často zlomkovité a mnohdy vůbec chybí. Tuto skutečnost jsem se samozřejmě pokoušel vykompenzovat informacemi získanými během rozhovorů s veterány, takže zákonitě došlo na téma, kdo s kým a kdy tvořil tankovou osádku, kdo z dané osádky padl či kdo

utrpěl zranění a podobně. Při jednom ze setkání s Teofilem Vegrichtem jsem se dozvěděl, že se tyto nedostatky pokusil odstranit právě Vladimír Kalcovský, který po válce na základě svých poznámek a vzpomínek vypracoval seznamy vlastní. *Ostatně* díky laskavosti pana Vegrichta jsem kopií těchto soupisů tankových osádek mohl využít i já. Ačkoli ani ony nebyly zcela přesné (jak čtenář pozná v jedné z příloh uvedených v této knize), posloužily jako dobrý podklad i pro můj další výzkum. Od té doby jsem si začal vážněji uvědomovat přítomnost Vladimíra Kalcovského na válečných fotografiích, pořízených technickým důstojníkem 3. tankového praporu, tehdy poručíkem Vladimírem Benešem, i jeho podpisy na dochovaných dokumentech praporu z doby války. Portrét Vladimíra Kalcovského také do své knihy *Tanky míří k Ostravě* zařadili její autoři Sergej Petras a Karel Richter, kteří jej v popisce pod fotografií zcela po právu označili za „kronikáře 3. tankového praporu“.

Jsem velmi rád, že se vzpomínky Vladimíra Kalcovského dochovaly a dostaly ke čtenářům jako celek. Jsou nejen jeho osobním svědectvím o válce a době po ní následující, ale i důkazem jeho nezměrné snahy uchovat památku všech jemu známých spolubojovníků. Je též nutné si uvědomit, že v době, kdy jeho dílo vznikalo, mohl použít pouze svou paměť, omezené množství poznámek a fotografií z doby války a nepočetnou poválečnou literaturu. Nemohl navštěvovat tehdy nepřístupné archivy, nehledě na to, že dnes obvyklé digitální studovny a internetové databáze příslušníků odboje neexistovaly ani v úvahách. Přesto díky svému neutuchajícímu úsilí a pečlivosti ve výsledku došel dále než absolutní většina jeho současníků.

Vydání „frontového deníku“ by určitě přivítal nejen Vladimír Kalcovský, ale i všichni z výše jmenovaných veteránů. Ti vždy vyjadřovali určitou, dalo by se snad říci nenápadnou hrdost na svou příslušnost ke 3. tankovému praporu. Nejlépe ji asi vyjádřil v neformálním rozhovoru bývalý řidič-mechanik nadporučík v. v. Teofil Vegricht: „Byl bych moc rád, aby se na náš 3. tankový prapor, který jako jediný z celé brigády vydržel bojovat od Žor do Ostravy a pak až do Prahy, nezapomnělo. Moji kamarádi nasedali do tanků někdy i po zranění a věřte, byť pancíř našeho ‚téčka‘ měl 90 milimetrů poctivé oceli, často jsme měli v palbě takový pocit, že skrz něj snad i vidíme. A přesto jsme to táhli dál...“

Dnes už, pokud je mi známo, nežije žádný příslušník 3. tankového praporu, aby Janu Valičkovi a všem ostatním, co se zasloužili o vydání knihy ve výsledné podobě, na tomto místě poděkoval. Snad to nebude považováno za troufalost, ale dovolím si za všechny ty výše zmíněné, poděkovat já... Děkuji!

PŘEDMLUVA AUTORA VLADIMÍRA KALCOVSKÉHO

Uplynulo osmačtyřicet let od druhé světové války, nejhorší války, jakou kdy lidstvo ve svých dějinách poznalo. Války, kterou mohl zplodit jen fašismus a zfašizovaný německý imperialismus. Uplynulo přes osmačtyřicet let od krvavého zápasu všeho pokrokového lidstva proti barbarskému nepříteli – německému fašismu.

Německý fašismus v čele s Adolfem Hitlerem, kterého dosadili skuteční vládcové Německa – kolínští bankéři, porýnští a porúřští děloví králové, uhlobaroni a junkerská šlechta. Ano, tito pánové vložili do Hitlerových rukou kancléřské žezlo. Němečtí průmyslníci, bankéři a junkeři byli citliví k pangermanismu, na který sázel i Adolf Hitler. Věřili, že Adolf Hitler odloží antisemitský prapor a smíří se s kapitalisty židovské národnosti, podrží si prapor protibolševický a rozdrtí první socialistický stát na světě – Sovětský svaz, a tak splní dávné tužby světového imperialismu.

Před osmačtyřiceti lety skončila druhá světová válka, která svým rozsahem, počtem válčících států, územím zachváceným válečným požárem, mobilizovanými lidskými rezervami, zapojenými do válečných akcí nebo do válečného průmyslu, množstvím válečné techniky, nasazením milionových armád v jednotlivých vojenských operacích (operace Rudé armády u Moskvy, stalingradská bitva, bitva u Kurska, invaze v Normandii) předčila vše, co dějiny lidstva doposud poznaly. Desítky milionů mrtvých a zraněných na bojištích, desítky milionů mrtvých a zraněných dětí, žen a starců v zázemí. Miliony utýraných v koncentračních táborech a zajateckých lágrech.

Od prvního dne Velké vlastenecké války povstal všechen sovětský lid na obranu své vlasti. V řadách Rudé armády bojovalo proti zákeřnému fašismu tisíce a tisíce sovětských Čechů. Mnozí po celou dobu Velké vlastenecké války až do jejího vítězného konce.

V této světové válce se podílel na porážce fašismu i 1. čs. armádní sbor v Sovětském svazu pod velením generála Ludvíka Svobody. Po vzniku 1. čs. vojenské

jednotky v Sovětském svazu sovětská vláda dovolila všem sovětským Čechům v Rudé armádě volný přestup do československé vojenské jednotky v Sovětském svazu. Z hrstky československých antifašistů a vlastenců a padesáti sovětských Čechů, kteří přestoupili z řad Rudé armády, vyrostl v Buzuluku 1. čs. samostatný polní prapor, který v těžkých bojích u Sokolova čestně obstál. Po doplnění ztrát převážně Rusíny byl reorganizován na 1. čs. samostatnou brigádu a v bojích o Kyjev a Bílou Cerkev drtil nepřítele. Tři Zlaté hvězdy Hrdinů Sovětského svazu a sovětské a československé řády a medaile byly důkazem hrdinství 1. čs. vojenské jednotky v Sovětském svazu.

Po reorganizaci 1. čs. vojenské jednotky v Sovětském svazu na jaře roku 1944 na západní Ukrajině vznikl 1. čs. armádní sbor v Sovětském svazu, který se zúčastnil karpatsko-dukelské, ostravské a dalších vojenských operací. 1. čs. armádní sbor měl v září 1944 ve svém stavu na 16 500 bojovníků, z toho přes jedenáct tisíc volyňských Čechů – mužů a přes šest set žen. Jen na úseku fronty 1. čs. armádního sboru v těžkých a urputných bojích nepřítel ztratil přes sedmnáct tisíc svých důstojníků a vojáků, což byly třikrát větší ztráty, než měl 1. čs. armádní sbor v Sovětském svazu. To znamená, že sovětsí Češi bojovali velice dobře. Pokryli nehybnou slávou československé zbraně.

Čest a sláva bývalým příslušníkům 1. čs. armádního sboru v SSSR, čest a sláva bývalým příslušníkům 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové brigády.

Věčná paměť padlým hrdinům!

(Psáno v roce 1993)

PŘEDMLUVA JANA VALÍČKA

Když se mi shodou okolností koncem roku 2021 dostal do rukou třídílný *Frontový deník* kancelářského rotmistra 3. tankového praporu 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR poručíka v. v. Vladimíra Kalcovského, zaujal mne svou čtivostí a obsahem mnoha zajímavých příhod ze života jeho jednotky jak v zázemí, tak i v boji na frontě. Čtenář by si mohl říci, co mohl vědět kancelářský rotmistr o životě na frontě, ale jednou z jeho prací bylo vedení přesné evidence stavu mužstva i strojového parku a jeho denní hlášení na velitelství brigády. To tedy znamenalo, že se musel bez ohledu na bojovou činnost praporu pohybovat i v předních liniích a osobně zjišťovat aktuální stavy zraněných, mrtvých a poškozené nebo zničené techniky.

Všechny tři části *Frontového deníku* jsem si pečlivě přečetl a rozhodl jsem se, že se pokusím splnit přání Vladimíra Kalcovského, aby jeho kniha byla jednou vydána, jak sám uvedl v úvodní kapitole nazvané „Frontový deník“: „Věřím, že se mi můj záměr podaří splnit a hrdinství, oběti a prožité utrpení příslušníků 3. tankového praporu nezapadne do zapomenutí. Věřím, že se najdou obětaví lidé, kteří v započaté mé práci budou pokračovat, a *Frontový deník* bude přístupný všem.“

Obsah knihy jsem pozměnil tak, že jsem přesunul některé části původního rukopisu na vhodnější místa a odstranil jsem duplicity textů, které se v tak obsáhlém textu vyskytovaly (což je u strojopisného textu v rozsahu cca 380 stran vytvářeného v průběhu třinácti let pochopitelné a omluvitelné). Provedl jsem jazykovou úpravu celého textu. Dále jsem upravil nesprávně uvedená nebo nekompletní jména některých příslušníků 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR, která se mi podařilo dohledat především v databázi příslušníků čs. armády v zahraničí a archivních materiálech Vojenského historického archivu v Praze nebo jsem získal přesnější, případně i zcela chybějící informace od jejich přímých potomků. Do faktografických záležitostí jsem zasahoval v případech, kdy bylo jasné, že autor strojopisu udělal písarskou chybu při sepisování textu. Další úpravy

jsem provedl při sjednocování některých termínů v knize hojně používaných. Ne všechny informace uvedené v knize přesně odpovídají ověřitelným skutečnostem. V takových případech jsem využil možnosti vysvětlivek pod čarou. Kniha začala vznikat dvacet pět let po skončení druhé světové války a sám Vladimír Kalcovský uvedl, že vycházel z vlastních vzpomínek, zápisků z období války a informací svých spolubojovníků, kteří mu svými vzpomínkami přispívali. A protože každá lidská paměť má své hranice, prosím čtenáře o shovívavost, pokud v knize narazí na nějaké informace, s nimiž se nebude ztotožňovat.

Text knihy jsem formou příloh na jejím konci dále rozšířil o diskuze o několika konkrétních událostech zmíněných v knize, u nichž se informace poskytované v průběhu let jejich přímými či nepřímými účastníky rozcházejí a podařilo se mi k nim nashromáždit bližší informace. Týká se to okolností zranění Hrdiny Sovětského svazu Richarda Tesaříka na Hyrowě hoře, místa a doby úmrtí velitele původně samohybného děla a později radisty tanku Jaroslava Hnídka a okolností úmrtí velitele tanku Václava Umlaufa.

Vzhledem k potřebě rozsáhlých úprav textu a jeho doplnění o fotografické přílohy, domluvil jsem se dne 12. července 2023 na provedení těchto zásahů do obsahu knihy s dcerou Vladimíra Kalcovského, paní Alenou Hladilovou. Ta s tím bez výhrad souhlasila. Díky tomu je kniha doplněna o řadu fotografií a dokumentů z mého vlastního archivu a z archivů mnoha potomků mužů i žen sloužících v období druhé světové války v čs. tankových jednotkách v SSSR, bez ohledu na to, v jaké konkrétně z nich působili. Doufám, že se mi tím podařilo zvýšit atraktivnost knihy. Těm, kteří mi přispěli svými informacemi a materiály, je věnováno poděkování na konci knihy.

Zvláštní poděkování patří Ing. Milanu Kopeckému, autorovi knihy *1. československá samostatná tanková brigáda v SSSR* a řady odborných článků věnovaných československým tankovým jednotkám v SSSR a jimi používané technice. Věnoval spoustu svého vzácného času pečlivému přečtení celé knihy a poskytl mi řadu připomínek, cenných informací, fotografií a archivních materiálů, které jsem plně využil při přípravě *Frontového deníku* Vladimíra Kalcovského k vydání. Na jeho doporučení jsem provedl řadu úprav a doplnění textu knihy poznámkami pod čarou, čímž se zvýšila její faktografická informační hodnota.

Ke kvalitě fotografií bych chtěl uvést, že je velmi různorodá. Na řadě míst jsou použity fotografie značně neostré nebo poškozené. Příčinou jejich špatné kvality není jen jejich úctyhodný věk, ale mnohdy i práce samotného fotografa.

Vzhledem k tomu, že se jedná často o unikátní válečné fotografie příslušníků 1. čs. samostatné tankové brigády v SSSR, kteří v průběhu války zahynuli, jsem rád, že mi bylo umožněno tyto fotografie použít. Na některých fotografiích mohou čtenáři nalézt neurčené osoby, které poznají jako své příbuzné či známé. Budu moc rád, dají-li mi v takovém případě vědět prostřednictvím Československé obce legionářské. Jejich informace rád využiji při své další práci.